

2009-12-16

Avd för arbetsgivarpolitik
Leif Lindberg
Avd för tillväxt och samhällsbyggnad
Torbjörn Conon
Avdelningen för lärande och arbetsmarknad
Mats Söderberg

EU2020@ec.europa.eu

Kommissionens arbetsdokument – Samråd om framtidsstrategin “EU 2020” KOM(2009) 647 slutlig

1. Om Sveriges Kommuner och Landsting SKL

SKL är en arbetsgivare- och intresseorganisation för samtliga Sveriges 290 kommuner och 18 landsting, samt regionerna Skåne och Västra Götaland. Förbundets medlemmar har drygt 1,1 miljoner anställda, vilket motsvarar ca 25 procent av den svenska arbetsmarknaden. Den kommunala konsumtion, dvs. verksamheterna inom kommuner, landsting och regioner, svarar för 20 procent av BNP i Sverige. SKL väljer att svara på EU-kommissionens arbetsdokument eftersom tillväxt- och sysselsättningsfrågor är av yttersta vikt för den lokala och regionala nivån.

2. Förbundets ställningstaganden

SKL delar Kommissionens synpunkter som redovisas i EU 2020 och som har till syfte att förbättra den ekonomiska situationen i EU. Genom EU 2020 ska det, i enlighet med de riktlinjer som angivits av EU-kommissionens ordförande, skapas en miljövänligare tillväxt, som präglas av sammanhållningspolitiken.

SKL:s styrelse har under 2009 besvarat Regionkommitténs enkät om Lissabonstrategin efter 2010. I yttrandet betonas bl.a. att nästa strategi bör involvera lokala och regionala myndigheter bättre, att stärka de sociala och miljömässiga aspekterna, att utveckla indikatorer relevanta för kommuner och regioner, samt att involvera de sociala parterna bättre.

Det svenska ordförandeskapet i EU genomförde i november 2009 i samarbete med SKL konferensen *Växa tillsammans för ett hållbart Europa*. Konferensens tema var kommuners och regioners roll i den framtida strategin. Inläggen och diskussionerna visade tydligt på den roll Europas lokala och regionala myndigheter, samt deras företag spelar för tillväxten och konkurrenskraften. Enigheten var stor om att en kommande strategi bättre behöver involvera kommuner och regioner.

Genom Lissabonfördraget infördes territoriell sammanhållning som ett mål tillsammans med målen om social och ekonomisk sammanhållning. En territoriell utgångspunkt klargör de lokala och regionala förutsättningarna som kan förbättras och ett sådant perspektiv underlättar ett helhetsgrepp om social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Utifrån unionens skilda territoriella egenskaper kan en mer

verkningsfull strategi utvecklas. Därför är även en utveckling av indikatorer på lokal och regional nivå en viktig förutsättning för framgång.

Mot bakgrund av den ekonomiska krisen så är det viktigt att snabbt arbeta vidare med en förnyad strategi, men att också samtidigt behålla EU:s hållbarhetsstrategi.

2.1 Att skapa värde genom att bygga tillväxten på kunskap

Förbundet sätter värde på att utbildningsfrågorna får en så pass framskjuten roll i EU 2020. Vi delar uppfattningen att utbildningen blir ett viktigt redskap både vad gäller tillväxt och förnyelse liksom delaktighet och sammanhållning. SKL ser att ett antal förhållningssätt som utvecklats på EU-nivå är mycket viktiga för framtiden, hit hör att utbildningen fokuserar på mål och resultat, samt på de inlärandes olika förutsättningar och behov, utifrån ett synsätt om det livslånga lärandet och med beaktande av nyckelkompetenser för detta.

SKL vill dock understryka att det kan förväntas ta lång tid innan dessa synsätt till fullo förankrats och fått genomslag på bred nivå. Det kommer att behövas insatser som främjar, vidmakthåller och följer upp en utveckling av skolsystemen i denna riktning.

För att tillgodose lång- och kortsiktiga kompetensbehov behövs både mer långsiktigt fungerande system såsom ungdomsskolans yrkesutbildningar tillsammans med former av utbildning på kortare sikt, som kan tillgodose lokala, regionala och nationella behov vid snabba förändringar av såväl konjunkturmässig som strukturell art. Här kommer en fortsatt utveckling av validering kunna spela en viktig roll. SKL vill understryka att vuxenutbildningen kan spela en viktig roll både i tider med högkonjunktur, då efterfrågan på arbetskraft och kompetens är hög, liksom i lågkonjunktur för att stödja de med låg eller föråldrad kompetens som i detta läge blivit utan arbete för att understödja deras rörlighet på arbetsmarknaden.

SKL vill peka att den ekonomiska nedgången, som präglat det senaste året, har påverkat olika regioner olika starkt. Det visar att insatsernas art och karaktär på utbildnings- och sysselsättningsområdet kan behöva variera inom ett land. Därför ökar behovet av kompetensbedömningar och kompetensutveckling med tonvikt på olika regioners struktur och behov.

Ett samarbete som syftar till att underlätta jämförelser och öka förståelsen för de kvalifikationer och kompetenser som erhålls via olika utbildningar mellan olika länder och utbildningssystem blir ett viktigt instrument i den fortsatta europeiska utvecklingen på utbildningsområdet liksom system för överföring och ackumulering av studiemeriter (ECTS), Europass, den europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet (EQCM), de europeiska principerna för identifikation och validering av icke formellt lärande samt den europeiska referensramen för kvalifikationer och livslångt lärande (EQF).

SKL delar Kommissionens uppfattning att främjandet av utbildning är ett av de effektivaste sätten att bekämpa fattigdom och klyftor i samhället. Kommuner,

landsting och regioner kan genom sina insatser i den grundläggande utbildningen bidra med att förebygga att ungdomar slutar skolan i förtid, att minska problemen med utestängning på arbetsmarknaden och öka anställningsbarheten.

Ytterligare uppmärksamhet behöver ägnas åt jämställdhetsaspekter, situationen för utsatta grupper, samt en strävan mot social sammanhållning.

SKL vill också lyfta fram att utbildningen behöver utvecklas i nära samarbete med arbetsmarknadens parter i syfte att säkerställa att utbildningarna svarar mot kommande behov på arbetsmarknaden. Detsamma gäller för arbetsplatsförlagd praktik.

SKL delar även Kommissionens uppfattning att det behöver skapas mer attraktiva grundvillkor för innovation och kreativitet, bl.a. genom förbättrade incitament för en framväxt av kunskapsföretag. SKL delar uppfattningen att fler företagare inom verksamheterna kan bidra till att stärka den europeiska tillväxten och fungera som drivkraft för innovation, lokal utveckling, utbildning och sysselsättning samt hjälpa till att förbättra tillgången till välfärdstjänster. Flera utredningar om hinder mot företagande inom bl.a. vårdsektorn har genomförts i Sverige.

Förbundet har deltagit i ett arbete initierat av den svenska regeringen, tillsammans med Nutek, Socialdepartementet och arbetsgivarorganisationen Almega för att ta fram ett förslag på ett handlingsprogram för att bl.a. öka mångfalden av utförare inom vården och därmed ge fler möjligheter att starta egna företag ”*Förslag till handlingsprogram för entreprenörskap och förnyelse i vård och omsorg 2009 – 2013*”. SKL delar Kommissionens uppfattning att det behöver skapas mer attraktiva grundvillkor för innovation och kreativitet, bl.a. genom förbättrade incitament för en framväxt av kunskapsföretag inom denna sektor.

SKL stöder inriktningen på en förstärkt satsning på europeisk forskning med syfte att förbättra kvaliteten. Behovet av att göra forskningsresultat tillgängliga för näringslivet, inklusive små och medelstora företag är av stor vikt. Det vore önskvärt om den nya strategin tydligare bidrog till att forskningsresultat omsattes i konkreta tillämpningar i fler företag. Om sysselsättningsminskningar i stora industriföretag ska kunna kompenseras behövs kunskapsdriven tillväxt i mindre företag.

2.2 Att öka delaktigheten i ett samhälle för alla

SKL anser att de redovisade förslagen om bl.a. lämpliga former för övergången mellan olika jobb eller mellan utbildning och arbetsliv, bl.a. Flexicurity, medborgarnas kompetens och färdigheter, livslångt lärande, etc. är alltför allmänt beskrivna. För ett flertal av dessa frågor behövs någon form av indikatorer och/eller möjligheter till öppna jämförelser mellan medlemsstaterna. Det handlar om de sociala skyddsnetten, att stödja individers omställning och anställningsbarhet genom t.ex. kompetensutveckling, livslångt lärande och de s.k. omställningsavtalen.

I arbetet med att ta fram indikatorer bedömer SKL att arbetsmarknadens parter, nationellt och på EU – nivå, har en viktig roll. Den kunskap och erfarenhet som

finns hos parterna, och goda exempel behöver tas tillvara även i det fortsatta arbetet med EU 2020.

SKL delar kommissionens uppfattning att det behövs moderna socialförsäkrings- och pensionssystem, som är anpassade till den ekonomiska krisen och den åldrande befolkningen (demografin). Det är dock en fråga för respektive medlemsstat.

2.3 Att skapa en konkurrenskraftig, sammanlänkad och miljövänligare ekonomi

SKL anser att mot bakgrund av den ekonomiska krisen är det viktigt med satsningar på infrastruktur, kompetensutveckling och omställningsstöd. Insatser som är inriktade på de kortsiktiga, akuta behoven men som inte försvårar det långsiktiga strategiska arbetet. Så långt det är möjligt bör det handla om att tidigarelägga insatser som svarar mot behov och i ett mer långsiktigt perspektiv.

Strategin behöver syfta till att ge kraft åt den nya ekonomin och de växande företagen. Tal om industripolitikens vikt riskerar att begränsa ambitionerna till bevarande av en föråldrad industriell bas. Strukturomvandlingar är inte bara en tvingande ekonomisk nödvändighet, de är förutsättningen för en växande europeisk ekonomi.

Sammanhållningspolitikens centrala roll för att på ett strategiskt sätt mobilisera lokala och regionala resurser för en stärkt europeisk konkurrenskraft måste värnas. En sammanhållningspolitik för hela unionen måste ingå som en integrerad del av en kommande strategi.

Strategin behöver kompletteras med ett perspektiv närmare små- och medelstora företag. Dessa är starkt beroende av ramverk etablerade av EU och av den egna staten men de är också beroende av det företagsklimat som råder i deras lokala närhet. Tillgång till utbildad arbetskraft, kollektivtrafik, offentlig service och kvalitén på livsmiljön är exempel på faktorer som lokala och regionala myndigheter har stort inflytande över och som skapar förutsättningar för näringslivets utveckling. Förbättrade lokala företagsklimat förbättrar hela unionens företagsklimat. Lokalt och regionalt företagsklimat bör utgöra en viktig del i strategin.

2.4 Från idéer till handling – genomförandet av EU 2020

SKL anser att genomförande av olika åtgärder, för det fortsatta arbetet i stor utsträckning, ska ske på den regionala och lokala nivån. Många av de förslag och faktorer som redovisas finns redan inom de verksamheter som bedrivs inom kommuner, landsting och regioner i Sverige.

Den tidigare strategins styrka har varit att man tagit ett europeiskt grepp om gemensamma utmaningar och att man genom jämförelser länderna emellan inom ett flertal områden har kunnat åstadkomma förbättringar. Medlemsstaterna har utifrån redovisade svagheter arbetat för förbättringar, som delvis har byggt på lärande av andra medlemsstaternas framgångar. Det ackumulerade resultaten av medlemsstaternas ansträngningar har lett till en ökad europeisk konkurrenskraft.

Samtidigt hävdas det med rätta att resultaten kunde ha blivit ännu bättre men ansatsen är i grunden god. Frågan är hur EU 2020 kan få ett än kraftfullare genomslag. I samrådsdokumentet berörs Europeiska rådets roll och behovet av ett ”aktivt stöd från berörda aktörer”.

För att stärka kopplingen mellan olika politiska nivåers genomförande av strategin krävs mer konkretion än så. Det saknas idag indikatorer som speglar en lokal och regional verklighet. Indikatorer och mätsystemen som använts i Lissabonstrategin lämpar sig väl som beslutsunderlag för nationalstaterna som aktörer, men de är svåra att översätta till instrument användbara för beslutsfattare i kommuner och regioner. Det borde vara en uppgift för kommissionen att i samverkan med medlemsstater, regionala och lokala aktörer ta fram indikatorer som gör det möjligt att jämföra regioners och kommuners prestationer.

Exemplen från Region Sörmland i Sverige visar på ett bra sätt att överföra EU:s mål till konkreta indikatorer och aktiviteter på både den lokala och regionala nivån. Strategin kan understödja möjligheten att skapa strategier för makroregioner i likhet med Östersjöstrategin. Strategier som omfattar fler länder och som involverar den lokala och regionala nivån.

3. Avslutande kommentar

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter på EU-kommissionens meddelande finns redovisade under avsnittet Förbundets ställningstaganden.

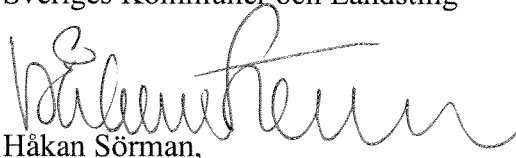
SKL har avslutningsvis följande frågeställningar till EU-kommissionen inför det fortsatta arbetet med EU 2020;

- SKL konstaterar att många av de förslag och faktorer som redovisas redan finns inom de verksamheter som bedrivs av kommuner, landsting och regioner i Sverige.
  - *På vilket sätt kommer EU-kommissionens EU 2020 strategi skapa värde genom att bygga på tillväxten av kunskap, öka delaktigheten i ett samhälle för alla och skapa en konkurrenskraftig, sammanlänkad och miljövänligare ekonomi på den regionala och lokala nivån?*
  - *Hur kan EU 2020 omsättas på regional och lokal nivå?*
- SKL anser att bedömningen av hur snabbt och i vilken takt som de olika förslagen i EU 2020 kan genomföras i stor utsträckning måste ske i respektive medlemsstat och från de förutsättningar som gäller i respektive medlemsstat. (*Subsidiaritetsprincipen*)
  - *Hur kan EU-kommissionen medverka till att EU 2020 genomförs i respektive medlemsstat från de förutsättningar som finns för verksamheter på den regionala och lokala nivån?*

- I EU-kommissionens meddelande redovisas ingen finansiering av målen för EU 2020. SKL kan konstatera att flera av de föreslagna åtgärderna i meddelandet medför ökade budgetkostnader för den lokala och regionala nivån.
(*Finansieringsprincipen*)

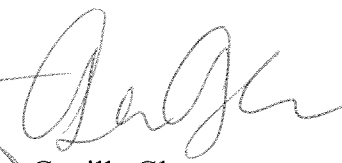
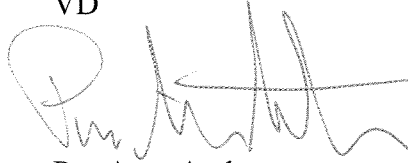
– *Frågan är om målen för EU 2020 kommer att leda till ökade kostnader för den regionala och lokala nivån? Hur ska finansieringen av EU 2020 ske på regional och lokal nivå?*

Sveriges Kommuner och Landsting

Håkan Sörman,

VD

Per-Arne Andersson
Avdelningschef

Gunilla Glasare
Avdelningschef

Agneta Jöhnk
Avdelningschef